

זבחים קיג-א

עניין: לא ירד מבול לארץ ישראל

מהרש"א ח"א

לר"י כפשוטו ולר"ל אתמוהי מתמה וק"ל ויש לדקדק לרבי יוחנן דלא ירד מבול לא"י אמאי הטריח הקצ"ה את נח צבנין המצינו להנילו דהוה ליה להנילו בא"י דהא אכתי לא אסיק אדעתיה דזהבאל מתו ויש לומר דהתם טעמא אחרתא איכא כפי' רש"י בחומש מבי' כדי שיראוהו דור המבול עסוק זה ק"ך שנה וכו' ע"ש:

רש"י בראשית ו, יד

(יד) עשה לך תיבת. הרבה ריח והללה לפניו ולמה הטריחו צבנין זה כדי שיראוהו אנשי דור המבול עוסק זה ק"כ שנה ושואלין אותו מה זאת לך והוא אומר להם עמדת הקצ"ה להביא מבול לעולם אולי ישונו:

זהר ויקהל קצו:-קצז.

פתח ר"ש ואמר (נרשית ו) ויאמר יי' אל נח בא אהה וכל ביתך אל התיבה. הרי קרא ויקימנה אבל תיח וכו' לא יכיל קצ"ה לנפלה ליה לנח באהה קד בעלמא דיהא מבול ככל עלמא ולא יהא *בהאא אהר כמה דכתיב בגדשון (סופיס ו) ויהי חורב אל הגוה לבדה. וי' לנפלה ליה (א) בארעא דישאל דכתיב זה (יחזקאל כג) לא גשמה ביום זמם ולא נחתו עלה מי טופא. אלא כיון דמחבלא נחת לעלמא מאן דלא סגיר גרמיה ואשחכח קמיה באחגליי' אחשיב בנפשיה דאיהו קטיל גרמיה. מאן לן מוט דכתיב (נרשית יט) המלט על נפשך אל תביט אחרך. מאי טעמא אל תביט אחרך. צבין דמחבלא חזיל בחר כחפיו וחי אהדר רישיה ואשחכל ביה אנפין באנפין יכיל לנזקא ליה. וע"ד כתיב (סס ז) ויסגור יי' צדו. דלא יתחזי קמי מחבלא ולא ישלטו עליה מלאך המות. ועד דהו סמירין מתו תליסר גוברין במתא. אמר רבי שמעון בריך רחמנא דלא אהחכל בדיוקניו מלאך המות:

פרקי דרבי אליעזר פכ"ג

עוג מלך הפשן וגו'. (יד) וחוץ מארץ ישראל שלא ירדו עליה גשמים, שנאמר (יחזקאל כב, כד) בן אדם אמר לה את ארץ לא מטהרה היא לא גשמה ביום זעם, אלא נתגלגלו המים מפל הארצות ונכנסו לה: (זה) שלח נח את העורב

רמב"ן פרשת נח בראשית ח, יא

ומאמרם "דלא טפת ארעא דישאל במיא דמבולא", שלא היה עליה גשם המבול, כדכתיב "לא גשמה", ולא נפתחו בה מעינות תהום רבה, אבל המים נתפשטו בכל העולם וכסו כל ההרים הגבוהים אשר תחת כל השמים, כמו שכתוב מפורש (לעיל ז יט), ואין סביב ארץ ישראל גדר לעכב המים שלא יבאו בה. וכך אמרו בפרקי רבי אליעזר (פרק כג), "ארץ ישראל לא ירד עליה מי המבול מן השמים אלא נתגלגלו המים מן הארצות ונכנסו לתוכה, שנאמר בן אדם אמור לה וכו'". והנה לדעת רבי לוי, מפני שלא ירד בארץ ההיא הגשם השוטף ולא נפתחו עליה ארובות השמים, נשאר בה האילנות, ובכל העולם נשברו ונעקרו במבול ומטרות עזו.

ביאור הרד"ל על פרקי דר"א

נקראה, ותימא שלא הביא כלל הסוגיא דזבחים דלר"י לא היה זה מים כלל. וז"ל שהיה זה דרך נס שלא נתגלגלו המים לשם משארי ארצות, וכן נראה צוהר ויקהל [קצו] ע"ש. ומ"ש הרמב"ן ממ"ש ויכסו כל ההרים הגבוהים אשר תחת כל השמים, שכלל זה א"י ג"כ, הנה זו ראייה הבה של ר' יונתן שמואל דדברי רז"ל סדר בראשית ודברי רז"ל סדר דברים פ"ג להווא כותאה שירד מבול זהר גריזים ככלל א"י, אבל לדברי הש"ס דזבחים שם כתבו המוס' שם ד"ה לא כו' דצמקום שירד מבול לחודיה הוא דכתיב שנתכסו ההרים אשר תחת כל השמים, ושם דזבחים מקשינן מקרא דמכל אשר בחרבה מתו דאמאי מתו כיון דלא ירד מבול לא"י, משמע דפשיטא ליה דא"י הו' ככלל אשר בחרבה, ולא



WHATSAPP

EMAIL

PODCAST

TORAHANYTIME

ALLDAF

DAFYOMIPORTAL

KOLHALUSHON